

IZVJEŠTAJ O POTROŠNJI LJEKOVA U CRNOJ GORI

2011. GODINA

Na osnovu člana 93 i 107 Zakona o lijekovima (“Sl.list CG”, br. 56/11) Agencija za ljekove i medicinska sredstva je izradila izvještaj o potrošnji lijekova u Crnoj Gori za 2011. godinu.

U bazi podataka Agencije za praćenje potrošnje lijekova, lijekovi su svrstani po klasifikaciji Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) po ATC grupama i po internacionalnim nezaštićenim nazivima (INN).

Za izradu izvještaja su korišćeni podaci o prometu svih registrovanih Veledrogerija, a koji su obavljali promet sa lijekovima u 2011. godini u Crnoj Gori (18 privatnih i 1 državna), tj. njihovi izvještaji o prodaji lijekova u Crnoj Gori iz 2011. godine. Prikazani su i odvojeni podaci o bolničkoj i vanbolničkoj potrošnji lijekova.

Svi izvještaji o potrošnji lijekova koji su bili u prometu, po INN-u, i po ATC klasifikaciji su iskazani brojem definisanih dnevnih doza na 1000 stanovnika na dan (DDD/1000/dan) i ukupnim iznosom u eurima, prema veleprodajnim cijenama.

Za preračun DDD-a, korišćena je metodologija WHO, a za izračun je korišćen broj stanovnika u Crnoj Gori iz 2011.godine, prema službenim podacima Zavoda za statistiku Crne Gore (MONSTAT). Za izračunavanje DDD/1000/dan po gradovima uzet je broj stanovnika u pojedinim gradovima, u 2011.godini takođe prema službenim podacima Zavoda za statistiku Crne Gore (MONSTAT).

U Crnoj Gori u 2011. godini, dobijeni podaci ukupne potrošnje lijekova ukazuju da je potrošnja bila 906,66 DDD/1000/dan, odnosno, ukupno 56.438.872,79 €.

Prema podacima dobijenim od JAU Montefarm, za potrebe javnih zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori (lijekovi koji se nabavljaju tenderskim putem) u 2011. godini je izdvojeno 29.534.061,58 €.

Izvještaji obuhvataju sledeće tabele:

Tabela 1: Ukupna potrošnja lijekova u 2011.godini prema DDD/1000/dan po glavnoj grupi ATC klasifikacije

Tabela 2: Ukupna potrošnja lijekova u 2011.godini u eurima po glavnoj grupi ATC klasifikacije

Tabela 3: 10 Prvorangiranih po potrošnji u DDD/1000/dan u 2011.godini

Tabela 4: 10 Prorangiranih po površini u eurima u 2011. Godine

Tabela 5: Prvih 10 lijekova u 2011. godini po DDD/1000/dan, vanbolnička potrošnja

Tabela 6: Prvih 10 lijekova u 2011. godini po potrošnji u eurima, vanbolnička potrošnja

Tabela 7: Prvih 10 lijekova u 2011. godini po DDD/1000/dan, bolnička potrošnja

Tabela 8: Prvih 10 lijekova u 2011. godini po potrošnji u eurima, bolnička potrošnja

Tabela 9: 10 Prvorangiranih lijekova u 2011. godini za opštinu Podgorica po vrijednosti DDD/1000/dan

Tabela 10: 10 lijekova u 2011. godini za opštinu Podgorica po vrijednosti u eurima

Tabela 11: 10 Prvorangiranih lijekova u 2011. godini za opštinu Nikšić po vrijednosti DDD/1000/dan

Tabela 12: 10 Prvorangiranih lijekova u 2011. godini za opštinu Nikšić po vrijednosti u eurima

Tabela 13: 10 Prvorangiranih lijekova u 2011. godini za opštinu Bijelo Polje po vrijednosti DDD/1000/dan

Tabela 14: 10 Prvorangiranih lijekova u 2011. godini za opštinu Bijelo Polje po vrijednosti u eurima

Tabela 15: 10 Prvorangiranih lijekova u 2011. godini za opštinu Bar po vrijednosti DDD/1000/dan

Tabela 16: 10 Prvorangiranih lijekova u 2011. godini za opštinu Bar po vrijednosti u eurima

Tabela 17: 10 Prvorangiranih lijekova u 2011. godini za opštinu Berane po vrijednosti DDD/1000/dan

Tabela 18: 10 Prvorangiranih lijekova u 2011. godini za opštinu Berane po vrijednosti u eurima

Ljekovi koji su imali najveću potrošnju u Crnoj Gori u 2011. godini, prema DDD/1000/dan po glavnim grupama ATC klasifikacije su lijekovi koji djeluju na kardiovaskularni sistem (C) (vidi Tabelu 1), drugi su lijekovi koji se koriste za liječenje bolesti krvi i krvotvornih organa (B) treći su lijekovi koji djeluju na alimentarni trakt i metabolizam (A), itd.

Ljekovi koji su imali najveću potrošnju u eurima, prema veleprodajnim cijenama u Crnoj Gori u 2011. godini po glavnim grupama ATC klasifikacije su lijekovi koji djeluju na kardiovaskularni sistem (C), drugi su antineoplastici i imunomodulatori (L) (vidi Tabelu 2), a treći su lijekovi koji djeluju na alimentarni trakt i metabolizam (A), itd.

Lijek koji je imao najveću potrošnju u Crnoj Gori u 2011. godini, prema DDD/1000/dan, je folna kiselina (vidi Tabelu 3), druga je acetil salicilna kiselina, a treći je diklofenak, itd. Lijek koji je imao najveću potrošnju u Crnoj Gori u 2011. godini, prema ukupnoj količini izraženoj u eurima prema veleprodajnim cijenama je eritropoetin (vidi Tabelu 4), drugi je salmeterol, flutikazon; zatim etanercept itd.

Tabela 1

Ukupna potrošnja lijekova u 2011.godini po vrijednosti DDD/1000/dan prikazana po glavnim anatomskim grupama ATC klasifikacije			
R.br.	ATC	Nazivi glavnih ATC grupa	DDD/1000/dan
1	C	KARDIOVASKULARNI SISTEM (LJEKOVI KOJI DJELUJU NA KARDIOVASKULARNI SISTEM)	285,01
2	B	KRV I KRVOTVORNI ORGANI (LJEKOVI ZA LEČENJE BOLESTI KRVI I KRVOTVORNICH ORGANA)	168,34
3	A	ALIMENTARNI TRAKT I METABOLIZAM (LJEKOVI KOJI DJELUJU NA BOLESTI DIGESTIVNOG SISTEMA I METABOLIZMA)	121,92
4	N	NERVNI SISTEM (LJEKOVI KOJI DJELUJU NA NERVNI SISTEM)	109,72
5	M	MIŠIĆNO-KOSTNI SISTEM (LJEKOVI ZA BOLESTI MIŠIĆNO-KOSTNOG SISTEMA)	92,78
6	J	ANTIINFJEKTIVNI LJEKOVI ZA SISTEMSKU PRIMJENU	39,05
7	R	RESPIRATORNI SISTEM (LJEKOVI ZA LIJEČENJE BOLESTI RESPIRATORNOG SISTEMA)	33,64
8	H	HORMONSKI PREPARATI ZA SISTEMSKU PRIMJENU, ISKLJUČUJUĆI POLNE HORMONE	25,18
9	G	GENITOURINARNI SISTEM I POLNI HORMONI (LJEKOVI ZA LIJEČENJE GENITO-URINARNOG SISTEMA I POLNI HORMONI)	21,62
10	D	KOŽA I POTKOŽNO TKIVO (LJEKOVI ZA LIJEČENJE BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA)	3,81
11	S	SENZORNI ORGANI (LJEKOVI KOJI DJELUJU NA OKO I UHO)	2,74
12	L	ANTINEOPLASTICI I IMUNOMODULATORI	2,68
13	P	ANTIPARAZITNI PROIZVODI, INSEKTICIDI I SREDSTVA ZA ZAŠITU OD INSEKATA (LJEKOVI ZA LIJEČENJE INFKECIJA IZAZVANIH PARAZITIMA)	0,15
14	V	OSTALO	0,01

Tabela 2

Ukupna potrošnja lijekova u EUR u 2011.godini prikazana po glavnim anatomičkim grupama ATC klasifikacije			
R.br.	ATC	Nazivi glavnih ATC grupe	Iznos (EUR)
1	C	KARDIOVASKULARNI SISTEM (LJEKOVI KOJI DJELUJU NA KARDIOVASKULARNI SISTEM)	9.445.282,29
2	L	ANTINEOPLASTICI I IMUNOMODULATORI	8.364.738,70
3	A	ALIMENTARNI TRAKT I METABOLIZAM (LJEKOVI KOJI DJELUJU NA BOLESTI DIGESTIVNOG SISTEMA I METABOLIZMA)	7.353.822,52
4	J	ANTIINFECTIVNI LJEKOVI ZA SISTEMSKU PRIMJENU	6.867.727,65
5	B	KRV I KRVOTVORNI ORGANI (LJEKOVI ZA LEČENJE BOLESTI KRVI I KRVOTVORNIH ORGANI)	5.786.304,99
6	N	NERVNI SISTEM (LJEKOVI KOJI DJELUJU NA NERVNI SISTEM)	4.807.555,59
7	R	RESPIRATORNI SISTEM (LJEKOVI ZA LIJEČENJE BOLESTI RESPIRATORNOG SISTEMA)	4.279.641,58
8	M	MIŠIĆNO-KOSTNI SISTEM (LJEKOVI ZA BOLESTI MIŠIĆNO-KOSTNOG SISTEMA)	3.226.320,10
9	G	GENITOURINARNI SISTEM I POLNI HORMONI (LJEKOVI ZA LIJEČENJE GENITO-URINARNOG SISTEMA I POLNI HORMONI)	2.299.332,84
10	H	HORMONSKI PREPARATI ZA SISTEMSKU PRIMJENU, ISKLJUČUJUĆI POLNE HORMONE	1.333.837,44
11	D	KOŽA I POTKOŽNO TKIVO (LJEKOVI ZA LIJEČENJE BOLESTI KOŽE I POTKOŽNOG TKIVA)	1.277.559,20
12	S	SENZORNI ORGANI (LJEKOVI KOJI DJELUJU NA OKO I UHO)	898.030,38
13	V	OSTALO	465.231,24
14	P	ANTIPARAZITNI PROIZVODI, INSEKTICIDI I SREDSTVA ZA ZAŠTITU OD INSEKATA (LJEKOVI ZA LIJEČENJE INFKECIJA IZAZVANIH PARAZITIMA)	33.488,27

Tabela 3

10 najkorišćenijih lijekova u 2011.godini po vrijednosti DDD/1000/dan			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B03BB01	folna kiselina	64,83
2	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	62,14
3	M01AB05	diklofenak	48,95
4	C08CA01	amlodipin	43,26
5	C09AA09	fosinopril	25,58
6	B03BA03	hidroksikobalamin	24,36
7	C09AA05	ramipril	22,83
8	C07AB02	metoprolol	22,49
9	C09AA03	lizinopril	20,72
10	N05BA01	diazepam	20,31

Tabela 4

10 najkorišćenijih lijekova u 2011.godini po iznosu u EUR			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	B03XA01	eritropoetin	1.327.564,53
2	R03AK06	salmeterol, flutikazon	1.326.011,64
3	L04AB01	etanercept	1.303.792,80
4	C09BA09	fosinopril, hidrohlorotiazid	1.164.573,60
5	C09AA09	fosinopril	1.081.503,72
6	L01XC03	trastuzumab	892.195,20
7	M01AB05	diklofenak	817.369,01
8	L01XC02	rituksimab	792.774,40
9	J01DD08	cefiksim	747.738,45
10	L01XE01	imatinib	718.800,00

Tabela 5

10 najkorišćenijih lijekova u 2011.godini po vrijednosti DDD/1000/dan - VANBOLNIČKA POTROŠNJA			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B03BB01	folna kiselina	64,51
2	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	62,00
3	M01AB05	diklofenak	48,28
4	C08CA01	amlodipin	43,05
5	C09AA09	fosinopril	25,33
6	C09AA05	ramipril	22,68
7	B03BA03	hidroksikobalamin	22,66

8	C07AB02	metoprolol	22,36
9	C09AA03	lizinopril	20,59
10	N05BA01	diazepam	19,63

Tabela 6

10 najkorišćenijih lijekova u 2011.godini po iznosu u EUR - VANBOLNIČKA POTROŠNJA			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	L04AB01	etanercept	1.303.792,80
2	R03AK06	salmeterol, flutikazon	1.288.146,55
3	C09BA09	fosinopril, hidrohlorotiazid	1.158.480,10
4	C09AA09	fosinopril	1.073.635,32
5	M01AB05	diklofenak	808.361,36
6	B03XA01	eritropoetin	786.090,15
7	L01XE01	imatinib	718.800,00
8	J01DD08	cefiksim	706.401,68
9	C09BA03	lizinopril, hidrohlorotiazid	637.899,72
10	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	584.063,69

Tabela 7

10 najkorišćenijih lijekova u 2011.godini po vrijednosti DDD/1000/dan - BOLNIČKA POTROŠNJA			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B03BA03	hidroksikobalamin	1,69
2	H02AB04	metilprednizolon	0,95
3	J01DD04	ceftriakson	0,70
4	H02AB02	deksametazon	0,69
5	N05BA01	diazepam	0,68
6	M01AB05	diklofenak	0,67
7	A11GA01	askorbinska kiselina	0,65
8	G03DA04	progesteron	0,63
9	A02BA02	ranitidin	0,57
10	B01AB05	enoksaparin	0,50

Tabela 8

10 najkorišćenijih lijekova u 2011.godini po iznosu u EUR - BOLNIČKA POTROŠNJA			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	L01XC03	trastuzumab	892.195,20
2	L01XC02	rituksimab	792.774,40
3	B03XA01	eritropoetin	541.474,38
4	A16AB02	imigluceraza	535.680,00
5	L01XC07	bevacizumab	471.714,27
6	M05BA08	zoledronična kiselina	434.392,45
7	J06BA02	imunoglobulin, normalni, humani, za intravaskularnu primjenu	433.644,61
8	B05XA03	natrijum hlorid	385.028,72
9	L03AA02	filgrastim	343.373,57
10	J01DD04	ceftriakson	320.503,16

Tabela 9

10 najkorišćenijih lijekova u 2011.godini u opštini Podgorica po vrijednosti DDD/1000/dan			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B03BB01	folna kiselina	93,59
2	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	69,64
3	M01AB05	diklofenak	53,01
4	C08CA01	amlodipin	45,71
5	C09AA03	lizinopril	38,47
6	C09AA09	fosinopril	34,82
7	C09AA05	ramipril	34,55
8	C07AB02	metoprolol	31,40
9	C10AA01	simvastatin	26,19
10	B03BA03	hidroksikobalamin	25,23

Tabela 10

10 najkorišćenijih lijekova u 2011.godini u opštini Podgorica po iznosu u EUR			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	L01XC03	trastuzumab	892.195,20
2	L01XC02	rituksimab	792.774,40
3	A16AB02	imigluceraza	535.680,00
4	B03XA01	eritropoetin	517.258,17

5	L04AB01	etanercept	486.058,32
6	C09AA09	fosinopril	484.435,45
7	L01XC07	bevacizumab	471.363,13
8	C09BA09	fosinopril, hidrohlorotiazid	466.186,09
9	R03AK06	salmeterol, flutikazon	457.521,48
10	M05BA08	zoledronična kiselina	420.140,20

Tabela 11

10 najkorišćenijih lijekova u 2011.godini u opštini Nikšić po vrijednosti DDD/1000/dan			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B03BB01	folna kiselina	69,32
2	M01AB05	diklofenak	53,99
3	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	52,47
4	B03BA03	hidroksikobalamin	45,97
5	C08CA01	amlodipin	39,69
6	A02BA02	ranitidin	29,44
7	C07AB02	metoprolol	23,13
8	C09AA05	ramipril	21,93
9	C09AA09	fosinopril	21,89
10	N05BA12	alprazolam	19,40

Tabela 12

10 najkorišćenijih lijekova u 2011.godini u opštini Nikšić po iznosu u EUR			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	R03AK06	salmeterol, flutikazon	271.978,12
2	L04AB01	etanercept	243.301,92
3	J01DD08	cefiksim	179.607,05
4	B03XA01	eritropoetin	178.192,86
5	C09BA09	fosinopril, hidrohlorotiazid	168.694,02
6	C09BA03	lizinopril, hidrohlorotiazid	116.207,09
7	C09AA09	fosinopril	114.402,26
8	M01AB05	diklofenak	112.638,89
9	B05XA03	natrijum hlorid	110.992,67
10	N05AX08	risperidon	110.014,71

Tabela 13

10 najkorišćenijih lijekova u 2011.godini u opštini Bijelo Polje po vrijednosti DDD/1000/dan			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	48,80
2	C08CA01	amlodipin	46,82
3	B03BA03	hidroksikobalamin	39,93
4	M01AB05	diklofenak	39,29
5	B03BB01	folna kiselina	25,30
6	C09AA09	fosinopril	23,40
7	C07AB02	metoprolol	21,24
8	A10BB09	gliklazid	20,19
9	C09AA02	enalapril	15,03
10	N05BA12	alprazolam	14,72

Tabela 14

10 najkorišćenijih lijekova u 2011.godini u opštini Bijelo Polje po iznosu u EUR			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	B03XA01	eritropoetin	89.111,30
2	L04AB01	etanercept	78.554,88
3	C09BA09	fosinopril, hidrohlorotiazid	71.752,95
4	R03AK06	salmeterol, flutikazon	65.346,22
5	L03AB08	interferon beta-1b	64.019,12
6	C09AA09	fosinopril	55.867,12
7	A10AE04	insulin glargin	45.379,51
8	B02BD02	koagulacioni faktor VIII, humani	36.715,29
9	B05XA03	natrijum hlorid	36.027,79
10	A10AD05	insulin aspart	35.333,65

Tabela 15

10 najkorišćenijih lijekova u 2011.godini u opštini Bar po vrijednosti DDD/1000/dan			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B03BB01	folna kiselina	78,09
2	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	72,00
3	M01AB05	diklofenak	56,00
4	C08CA01	amlodipin	43,42
5	C09AA05	ramipril	39,79
6	C09AA09	fosinopril	29,85

7	C07AB02	metoprolol	26,00
8	A10BA02	metformin	23,60
9	N05BA01	diazepam	23,47
10	N05BA08	bromazepam	22,33

Tabela 16

10 najkorišćenijih lijekova u 2011.godini u opštini Bar po iznosu u EUR			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	C09BA09	fosinopril, hidrochlortiazid	114.015,06
2	C09AA09	fosinopril	88.758,05
3	L01XE01	imatinib	88.652,00
4	B03XA01	eritropoetin	76.115,24
5	A10AD05	insulin aspart	70.516,14
6	M01AB05	diklofenak	70.358,87
7	R03AK06	salmeterol, flutikazon	62.428,19
8	J01FA10	azitromicin	56.448,86
9	A10AE04	insulin glargin	56.170,82
10	R06AB..	feniramin maleat, paracetamol, askorbinska kiselina	47.765,50

Tabela 17

10 najkorišćenijih lijekova u 2011.godini u opštini Berane po vrijednosti DDD/1000/dan			
R.br.	ATC	INN	DDD/1000/dan
1	B01AC06	acetilsalicilna kiselina	45,56
2	M01AB05	diklofenak	45,01
3	B03BB01	folna kiselina	37,03
4	C08CA01	amlodipin	31,70
5	A10BB09	gliklazid	30,78
6	C09AA02	enalapril	29,95
7	C03BA11	indapamid	23,46
8	N05BA01	diazepam	21,29
9	C09AA05	ramipril	21,08
10	N05BA06	lorazepam	19,00

Tabela 18

10 najkorišćenijih lijekova u 2011.godini u opštini Berane po iznosu u EUR			
R.br.	ATC	INN	Iznos (EUR)
1	L04AB01	etanercept	71.463,12
2	L01XE01	imatinib	52.712,00
3	B03XA01	eritropoetin	51.488,54
4	R03AK06	salmeterol, flutikazon	47.008,76
5	C09BA09	fosinopril, hidrohlorotiazid	38.496,03
6	L01XE08	Nilotinib	38.309,40
7	J01DD04	ceftriakson	33.455,71
8	J01DD08	cefiksim	31.724,29
9	C09AA09	fosinopril	29.945,38
10	A10AC01	insulin (humani)	29.546,84